

Список використаних джерел

1. Бистров А. Трансформація поняття «криза» для медіа в умовах війни Росії проти України. *Синopsis: текст, контекст, медіа*. 2025. № 31(3). С. 208–214.
2. Гончаренко Є. Проблеми розвитку регіональних ЗМІ в умовах війни в Україні. *Політичні інститути та процеси*. 2024. № 4. С. 43–50.
3. Матвієнків С., Головчук Ю. Трансформація регіональних медіа в умовах воєнного стану. Трансформація українського суспільства в цифрову еру: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 23 березня 2023 р.). Одеса: Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», 2023. С. 82–84.
4. Матвієнків С. Регіональні медіа: дефініція поняття та особливості функціонування в умовах російсько-української війни 2022 р. *Історичні, політичні, культурно-освітні, релігійні, економічні та правові аспекти*. Рига, Латвія: «Baltija Publishing», 2022. С. 992–999.
5. Мітчук О. А., Матвійчук А. В. Функціональні характеристики регіональних медіа під час війни (на прикладі Рівненської області). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36(75), № 4, ч. 2. С. 281–286.
6. Потреби регіональних редакцій 2024 р.: дослідження ІМІ. *Інститут масової інформації*. 23.04.2024. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/potreby-regionalnyh-redaktsij-2024-roku-doslidzhennya-imi-i60868> (дата звернення 17.04.2026).
7. Смола Л. Є., Левчук О. М. Досвід українських редакцій в адаптуванні медіа до кризи. *Технологія і техніка друкарства*. 2023. № 4(82). С. 108–116.

УДК 351.86:004.056”2022/2026”

Мазурик В. С.,
представник Національної ради України у Вінницькій області

БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ (2022–2026)

Анотація. Досліджено безпекові виклики в інформаційному середовищі Вінниччини протягом 2022–2026 рр. Проаналізовано структуру регіонального медіа-простору, інфраструктурні та кадрові втрати внаслідок російської агресії. Висвітлено ризики, зумовлені прикордонним статусом області та впливом транскордонного мовлення. Особливу увагу приділено загрозам дезінформації через стрімку диверсифікацію медіаспоживання (соцмережі, телеграм-канали). Обґрунтовано пріоритетність захисту інфопростору та підвищення медіаграмотності громадян.

Ключові слова: інформаційна безпека, Вінницька область, медіапростір, прикордонні території, дезінформація, телеграм-канали, медіаграмотність.

Постановка проблеми. Інформаційний простір значною мірою вибудовує фундамент довіри, який вкрай важливий для повноцінного функціонування суспільства. У сучасних умовах він являє собою не лише сукупність новин, а, що більш показово, є своєрідним індикатором стійкості держави і суспільної зрілості.

Від уміння фільтрувати контент і дбати про інформаційну гігієну залежить критична маса факторів, які визначають екзистенційну здатність протистояти агресії, зберігати критичне мислення та консолідуватись навколо спільних ідей.

Медійний ландшафт Вінниччини – складна і динамічна система, конгломерат традиційних і т. зв. «нових» медіаорганізацій, до яких долучені ресурси платформ спільного доступу до інформації (соціальних мереж), відеохостингів, анонімних телеграм-каналів тощо. Відтак досліднику важливо вичленувати механізми формування інформаційного середовища та основні загрози, які чигають на нього.

Джерела. В основі цієї доповіді знаходяться законодавчі засади вітчизняного медійного законодавства, Стратегія діяльності Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на 2024–2026 рр., аналітичні і статистичні матеріали представництва медіарегулятора у Вінницькій області, підготовлені та надані до Національної ради впродовж чотирьох років повномасштабної агресії.

Мета розвідки. Основною метою виступу є формулювання та висвітлення базових викликів для інформаційного середовища Вінниччини у царині безпеки.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів

1. Структура медіапростору Вінниччини. Інформаційний простір області містить практично всі види сучасних медіа: аудіовізуальні (лінійні та сервіси на замовлення), друковані, онлайн-медіа, провайдери аудіовізуальних сервісів, мовники без використання радіочастотного спектра (РЧС). Нижче наведені статистичні дані щодо zareestrovanih медіа станом на 30 квітня 2026 р. (табл. 1).

Таблиця 1 – Дані щодо зареєстрованих медіа станом на 30 квітня 2026 р.

№	Вид медіа	Кількість
1.	Аудіовізуальні медіа (лінійне ТБ)	2
2.	Аудіовізуальні медіа (лінійне РМ)	17
3	Аудіовізуальні медіа (лінійне ТБ) без використання радіочастотного спектра (мовлення у кабельній мережі)	1
4.	Аудіовізуальні медіа (лінійні ТБ і РМ) без використання частотного спектра (інтернет-мовлення (OTT))	5
5.	Друковані медіа (газети, часописи, наукові журнали і збірники)	61 (107 видань)
6.	Онлайн-медіа (вебсайти, інформаційні портали, електронні журнали, публічні сторінки у соціальних мережах)	21 (40 найменувань)
7.	Аудіовізуальні медіа на замовлення	1 (3 в процесі реєстрації)

Закон України «Про медіа» [1] визначає обов’язкове ліцензування та реєстрацію медіа, представлених у пунктах 1–5 та 7. Онлайн-медіа реєструються добровільно, відтак можна констатувати, що у цьому сегменті (п. 6) суб’єктів у сфері медіа суттєво більше.

2. Інфраструктурні втрати. 16 березня 2022 р. війська країни-агресора завдали ракетного удару по вінницькій телевежі, внаслідок чого вона зазнала значних ушкоджень. Завдяки зусиллям працівників Концерну радіомовлення, радіозв’язку та телебачення вже за три дні відновилось телевізійне мовлення, а також мовлення на першій програмі Національної Суспільної телерадіокомпанії України. Впродовж наступних трьох тижнів вдалось повернути в ефір практично всі радіоорганізації, які мовили з передавачів, розташованих на вежі.

Проблеми медіа Вінниччини характерні для медійного сектору України загалом. Насамперед йдеться про «кадровий голод»: значна кількість фахівців захищають країну в лавах Збройних Сил України, і замінити їх достатньо складно. Скорочення рекламного ринку значною мірою вплинуло на фінансові спроможності компаній.

3. Захист інформаційного простору. Захист інфопростору будь-якої країни важливий безвідносно до того, у стадії миру чи війни вона знаходиться. Однак у воєнний період противник максимально концентрує зусилля з дестабілізації ситуації як на фронті, так і у тилкових регіонах, використовуючи медійний інструментарій. Цифрове суспільство максимально сприяє швидкому поширенню інформації, яка може містити значну кількість дезінформаційних наративів, маніпулятивних технік і відвертих фейків. Недарма захист інформаційного простору від впливу держави-агресора у Стратегії діяльності Національної ради на 2024–2026 рр. визначений у якості пріоритетного. Здійснення заходів щодо виявлення у інформаційному просторі антиукраїнської пропаганди та інформації, що загрожує національній безпеці України – це постійний, чітко спланований процес, який реалізується у взаємодії з іншими установами та правоохоронними органами з метою протидії розповсюдженню ворожих наративів.

4. Прикордонний статус Вінницької області як фактор безпекового виклику в інформаційній сфері. Південна частина Вінницької області має державний кордон із Республікою Молдовою. За даними Подільської філії Українського державного центру радіочастот, на територію Вінниччини здійснюють мовлення телевізійні цифрові канали локальних мультиплексів Республіки Молдови та до 50 передавачів звукового мовлення Республіки Молдови і Румунії. Програми поширюються на значну територію громад Гайсинського, Тульчинського та Могилів-Подільського районів Вінницької області.

Особливої уваги потребують медіа, які мовлять із території невизнаної Придністровської Молдавської Республіки. Зокрема, телевізійний сигнал із цієї території доступний у прикордонних громадах Вінниччини в аналоговому форматі, а з вежі у місті Кам'янка транслюється низка радіопрограм, які вільно приймаються на українській стороні кордону.

5. Диверсифікація споживання медіапродукту та її вплив на безпеку інформаційного простору. Цифрове суспільство дає можливість значною мірою урізноманітнити та диверсифікувати канали отримання інформації. Однак така ситуація має побічні ефекти: традиційні медіа поступово втрачають свої позиції, поступаючись соціальним мережам та телеграм-каналам (за опублікованими у відкритому доступі даними, в якості джерел інформації їх використовують 72 % споживачів). Ця обставина несе значні ризики: медіа, у яких відсутня редакційна політика, або вона є такою, що прямо чи опосередковано завдає шкоди державним і суспільним інтересам України, мають можливість суттєво впливати на інформаційний простір. Цитуючи одного з медіаекспертів, «у них швидкість важливіша за правду, анонімність важливіша за бренд, а довіра будується одним інсайдом». Наразі Україна переймає досвід європейських країн, які всерйоз почали застосовувати регуляторні інструменти до подібних медіа.

Отже, сформулюємо постулати на основі приведених фактів:

1. Необхідність захисту інформаційного простору в умовах широкомасштабної агресії та зі врахуванням прикордонного статусу області, ефективної протидії

інформаційним впливам держави-агресора, моніторингу ворожих наративів в ефірі, чіткої координації зусиль державних установ і організацій, правоохоронних органів, громадських об'єднань, небайдужих громадян.

2. **Важливість** поліпшення медіаграмотності в якості ключового елементу національної безпеки, що дає змогу розпізнавати дезінформацію, протистояти маніпуляціям та забезпечує здатність до об'єктивного аналізу інформації.

3. **Сприяння** фаховому діалогу між суспільством, медіа, органами державної влади і місцевого самоврядування в царині захисту інформаційного простору.

Список використаних джерел

1. Про медіа: Закон України від 13.12.2022 № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-IX> (дата звернення: 20.04.2026).

УДК: 070:004.8:77.01:355.01(477.44)

*Слободянюк А. О., здобувачка вищої освіти;
Родигін К. М., кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри журналістики та соціальних комунікацій
Донецького національного університету імені Василя Стуса*

ДИНАМІКА ОБРАЗІВ ВІДКЛЮЧЕНЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В РЕГІОНАЛЬНИХ ОНЛАЙН-МЕДІА ВІННИЧЧИНИ (2022–2026)

***Анотація.** Досліджено динаміку візуальних образів відключень електроенергії у регіональних онлайн-медіа Вінниччини в умовах повномасштабного вторгнення рф. Виявлено зміни яскравості, колірної палітри та типів зображень протягом 2022–2026 рр.*

***Ключові слова:** повномасштабне вторгнення рф в Україну, регіональні онлайн-медіа, відключення електроенергії, візуальний контент.*

Вступ. Згідно з даними «DiXi Group» (від 24.02.2026), за період повномасштабної війни росія завдала щонайменше 64 масовані атаки на енергетичну інфраструктуру України. Агресор застосував приблизно 2,9 тисячі ракет різних типів та 12,7 тисяч ударних БПЛА [1]. Вінницька область є однією з тих, що зазнала руйнувань та відключень електроенергії внаслідок атак ворога [2]. У цих умовах регіональні онлайн-медіа виконують функцію інформування населення, формуючи фактологічне й візуальне уявлення про перебіг подій.

Метою дослідження – виявлення динаміки візуальних образів відключень електроенергії у регіональних онлайн-медіа Вінниччини протягом 2022–2026 рр. В основу роботи покладено алгоритмічний аналіз даних із використанням data mining та computer vision. Програмна реалізація здійснена мовою Python. У дослідженні використано методи: Web Scraping (формування датасету за допомогою Requests і BeautifulSoup); Data Cleaning та Filtering (очищення даних через стоп-слова для вилучення нерелевантного контенту); Temporal EDA (аналіз часової динаміки публікацій); Luminance Analysis (розрахунок сприйнятої яскравості